

Patientinformation

Celleforandringer på livmoderhalsen

Hvad betyder forandringer i celleprøven fra livmoderhalsen?

I Danmark er det vedtaget at tilbyde kvinder screening for livmoderhalskræft. Ved en celleprøve eller smear fra livmoderhalsen. Afhængig af resultatet udvælges de kvinder, som bør undersøges nærmere. Herved kan man finde og behandle forstadier til kræft, inden de udvikler sig til egentlig kræft. Screeningsprogrammet har nedbragt hyppigheden af livmoderhalskræft betydeligt.

Mistanke om celleforandringer behøver ikke at være forstadier til kræft, men kan skyldes infektion eller heling efter tidligere infektion. **Egentlige celleforandringer er ikke det samme som, at du har kræft** – men alene et fingerpeg om, at der kan være forstadier (dysplasi), som bør behandles. Det er undersøgelsen hos gynækologen, der afgør, om du har forstadier eller ej.

Hvad kommer forstadierne af?

For at livmoderhalskræft og forstadierne hertil kan opstå, kræves infektion med et virus kaldet HPV, Human Papillomavirus, som er en meget almindeligt virus. Man regner med, at op til 80% af alle kvinder får denne infektion på ét eller andet tidspunkt i deres liv. I langt de fleste tilfælde forsvinder virus uden at give anledning til symptomer; men hos nogle bliver infektionen kronisk. Det er denne kroniske betændelsestilstand som kan give celleforandringer. Kønsvorter skyldes også HPV, men af en type, som ikke medfører risiko for livmoderhalskræft.

Hvordan bliver man smittet med HPV?

HPV smitter ved samleje. Infektionen er ofte usynlig hos både kvinder og mænd og kan have været tilstede i årevis, inden den giver anledning til celleforandringer. Det kan således ikke afgøres, hvornår og af hvem du er blevet smittet.

Hvad sker der hos gynækologen?

Undersøgelse af livmodermunden består af en kikkertundersøgelse (kolposkopi). Herefter skræbes lidt væv fra livmoderhalskanalen og tages små vævsprøver fra de områder på livmodermunden, hvor celleforandringer mistænkes. Der tages under alle omstændigheder prøver, også selvom der ikke ses slimhindeforandringer. Det bløder altid efter vævsprøve tagningen. Afhængig af blødningen kan du få langt en gazestrimmel – der fungerer ligesom en tampon i skeden. Gazen fjernes efter 5-6 timer. Lad være med at smide gazen i toilettet. Undersøgelsen varer 10-15 min.

Hvad skal du passe på efter undersøgelsen?

Efter undersøgelsen er der nogle små sår på livmoderhalsen, der kan bløde et par dage. Blødningen bør ikke overstige en menstruation i styrke, og den skal aftage dag for dag.

Hvis du i dagene efter undersøgelsen oplever:

- Kraftig blødning
- Ildelugtende udflåd
- Feber

Bør du kontakte klinikken eller uden for almindelig åbningstid – lægevagten eller skadestue.

Hvad sker der herefter?

Vævsprøverne bliver sendt til mikroskopisk undersøgelse og svaret vil foreligge i løbet af 1-2 uger. Du skal enten ringe til klinikken for svar eller få svar per email. Dette aftales med sekretæren. Hvis der er forstadier, vil disse blive graderet efter, hvor svære de er:

Lette (CINI), moderat (CINII), svære og meget svære (CINIII).

Afhængig af graden af celleforandringer vil der enten blive planlagt kontrol efter 3-6 mdr. eller Keglesnit (conisatio).